

Број: 072-04-2251/2023-07

Датум: 25.01.2024. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник), на основу члана 79. став 2. тачка 2) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/2018; у даљем тексту: ЗЗПЈ), а у вези са чланом 78. став 1. тачка 8) ЗЗПЈ, у поступку инспекцијског надзора над применом ЗЗПЈ, изриче

О П О М Е Н У

I Фондацији Фонд за хуманитарно право, са седиштем у Београду, Дечанска 12/IV, као руковоаоцу података (у даљем тексту: Руковалац, Фондација), јер је 21.07.2023. године податке о личности 8 запослених, и то: име и презиме, адреса становања и ЈМБГ, а који се налазе у колективној тужби коју је део запослених код Руковаоца поднео ради заштите од злостављања на раду, достављањем путем електронске поште (у даљем тексту: имејл), учинио доступним председнику Управног одбора, а овај потом исту дана 08.08.2023. године учинио доступним-проследио, такође путем имејла, члановима Управног одбора, чиме је повредио:

- одредбе члана 5. став. 1. тачке 3) и 6) ЗЗПЈ, односно начела „минимизације података“ и „интегритета и поверљивости“ и
- одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЈ, јер није заштитио, односно анонимизовао (неповратно прекинуо везу између података и идентитета особе на коју се ти подаци односе) податке о личности подносиоца.

II Руковалац је дужан да, у року од 15 дана од дана пријема Опомене, обавести Повереника о мерама и активностима које ће предузети како се повреде одредаба ЗЗПЈ, наведене у ставу I диспозитива, не би поновиле, и како не би дошло до предузимања даљих корективних мера из надлежности Повереника.

Образложење

Повереник је преко овлашћеног лица, у складу са чланом 78. став 2. ЗЗПЈ, извршио надзор над применом ЗЗПЈ од стране Руковаоца, а на основу сазнања до којих је дошао из представке, којом се указује да је податке о личности садржане у колективној тужби (у

даљем тексту: Тужба), коју је део запослених код Руковаоца поднео ради заштите од злостављања на раду, Руковалац учинио доступним свим лицима која имају приступ Бази података, као и да је Тужба послата и члановима Управног одбора, па је тиме Руковалац повредио право на приватност тужиоцима.

О утврђеним чињеницама у ванредном теренском инспекцијском надзору, сачињен је Записник од 17.10.2023. године, на који Руковалац у остављеном року није ставио примедбе.

У поступку инспекцијског надзора утврђено је, између осталог, и следеће:

- „База података“, како се то у представци наводи, код Руковаоца представља Информациони систем (ИС), тј. програм за вођење пословања;
- Тужба је похрањена у наведени ИС, у фолдер „Пројекат-Пословна комуникација“;
- Наведеном фолдеру, па самим тим и Тужби, могу да приступе искључиво лица задужена за конкретна административна питања;
- У конкретном случају, Тужби у оквиру фолдера могу да приступе само запослени на следећим радним позицијама: Извршни директор, Заменик извршног директора, „Office“ координатор, Администратор система-ИТ менаџер, Особа задужена за дигитализацију документације, Особа задужена за заштиту од злостављања на раду и Оснивач Фондације (Наташа Кандић);
- Све наведене функције-лица, које имају приступ Тужби, су запослене код Руковаоца и обављају послове на територији Републике Србије;
- У папирној форми, Тужба се налази код правног заступника Фондације, јер је у поступку судски спор по истој.

Даље, Руковалац се изјаснио да параметре за приступ ИС, као и дозволе за одређене радње обраде са подацима о личности, додељује ИТ менаџер, и то искључиво на основу налога-инструкције извршног директора, а све у складу са интерним актом Руковаоца.

Овлашћено лице Повереника је извршило непосредан увид у део ИС у коме је похрањена Тужба, и то са налога заменице Извршног директора, којом приликом је утврђено следеће: фолдеру „Пословна комуникација“ се приступа преко приступних креденцијала (корисничко име и лозинка); фолдер не садржи податке о личности, осим у делу у којем је Тужба придружена у виду фајла у „pdf“ формату. У наведеном се налазе подаци о личности за 8 лица, и то: име, презиме, адреса становања и ЈМБГ. Поменути кориснички налог (заменице Извршног директора) има следеће привилегије: формирање предмета, брисање, измене и штампа.

На питање овлашћеног лица Повереника да ли је још неко код Руковаоца или ван њега упознат са Тужбом, односно са подацима о личности садржаним у истој, представници Руковаоца су се изјаснили да је у извршењу својих статутарних овлашћења, а нарочито у вези са обезбеђењем законитости рада Фондације, извршни директор тужбу за спречавање злостављања на раду, коју је поднело осморо запослених, ставио на располагање председнику Управног одбора, и то путем електронске поште.

Што се тиче сврхе у коју је извршена наведена радња обраде података о личности, представници Руковаоца су се изјаснили да је намера Извршног директора била да омогући председнику, а потом и члановима Управног одбора да се упознају са садржајем Тужбе, која је у непосредној вези са статутарним надлежностима овог органа, а узимајући у обзир да се Тужба односи на овлашћења и положај Оснивача, као органа Фондације. Такође, представници Руковаоца су истакли да, осим наведених лица и органа у оквиру Фондације, ниједном другом лицу нису учињени доступним подаци о личности садржани у Тужби.

Даље, овлашћено лице Повереника је упутило допис Руковаоцу података са захтевом да се додатно изјасни по следећем: Који орган управљања код Руковаоца одлучује о питањима везаним за радно-правни однос запослених и Фондације; Која је улога Управног одбора Фондације, а када је у питању однос запослени-послодавац, односно да ли Управни одбор одлучује о питањима везаним за поступање по тужби запослених за злостављање на раду; Уколико је одговор на претходно питање потврдан, потребно је да Руковалац наведе из ког прописа црпи наведена овлашћења Управног одбора (навести тачан назив прописа и одредбе на које се позива); Које је све Руковалац и на који начин доставио (учинио доступним) предметне податке о личности (председнику Управног одбора, члановима Управног одбора...); Уколико је достављање извршено електронском поштом (имејлом) навести да ли су конкретне електронске адресе приватне или службене (таксативно навести за свако лице коме је упућен имејл са предметним подацима о личности, да ли се ради о приватној или службеној адреси електронске поште); Уколико је достављање извршено и/или редовном поштом навести тачну локацију достављања (назив државе, дела њене територије, међународне организације и сл.).

На наведени допис Руковалац се, између осталог, изјаснио на следећи начин:

Надлежни орган за радно правне односе код Руковаоца је извршни директор, сходно члану 192. Закона о раду и члану 10. Статута руковаоца. Управни одбор уобичајено не одлучује о радно-правним питањима. Надлежности управног одбора су прописане у члану 6. Статута Руковаоца и чланом 2. Правилника о раду Управног одбора.

У конкретној ситуацији Тужба је била прослеђена Председнику и члановима Управног одбора, јер се поступало у ванредним околностима које су довеле до потребе да се чланови Управног одбора обавесте о Тужби запослених. Руковалац даље наводи да су запослени који су поднели Тужбу имејлом обавестили и важне донаторе и изнели оптужбе као у Тужби, а што је довело до тога да то добије размере које су од значаја и за поступање Управног одбора, јер представљају озбиљан финансијски, репутациони и организациони ризик, а који и јесте у домену управљања органа као што је Управни одбор. Ово нарочито из разлога што Управни одбор, у складу са својим надлежностима, води бригу о финансијама, односима са донаторима, као и о примени унутрашњих аката Руковаоца.

Према изјави Руковаоца, Тужба запослених је примљена код Руковаоца 17.07.2023. године. Извршни директор Руковаоца је 21.07.2023. године Тужбу имејлом проследио председнику Управног одбора, а овај је исту 08.08.2023. године, проследио, такође имејлом, члановима Управног одбора.

На основу утврђеног чињеничног стања, Руковаоцу се у наставку указује како следи.

Чланом 4. тачка 1) ЗЗПЛ је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета. Тачком 3) истог члана ЗЗПЛ прописано је да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Члан 4. тачка 8) ЗЗПЛ прописује да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, као и да се законом којим се одређује сврха и начин обраде може одредити и руковалац или прописати услови за његово одређивање;

Начела обраде података о личности прописана су одредбама члана 5. став 1. тач. 1) до 6) ЗЗПЛ, па је тако прописано да се подаци о личности морају: обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада („законитост, поштење и транспарентност“); прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани, те да се узимајући у обзир сврху обраде, морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Одредбама члана 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна

у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; б) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 42. став 1. ЗЗПЈ прописано је, да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

У конкретној ситуацији, Руковалац, није применио одговарајуће мере заштите из члана 42. ЗЗПЈ приликом предметне обраде, што је у супротности са начелом „минимизације података“ из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЈ. Руковалац је истовремено повредио и начело „интегритета и поверљивости“ из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЈ, јер је, на описани начин, податке о личности који се налазе у Тужби учинио доступним председнику, а посредно и члановима Управног одбора.

Руковаоцу се указује да у свакој конкретној ситуацији, а када је обрада података о личности у питању, мора да примењује начела одредбе прописана ЗЗПЈ. Једно од тих начела је и начело „минимизације података“ по коме подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху у коју се обрађују, а које начело је, с друге стране, у уској вези и са обавезом Руковаоца да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, како би приликом сваке конкретне обраде (па и обраде које се одвијају унутар унутрашњих организационих јединица/органа Руковаоца), подаци о личности били адекватно заштићени, односно анонимизовани.

Повереник је изрекао ову Опомену, са налогом Руковаоцу да га у остављеном року обавести о мерама и активностима које ће предузети како се утврђене повреде одредаба ЗЗПЈ убудуће не би поновиле, и како не би дошло до предузимања даљих корективних мера из надлежности Повереника.

ПОВЕРЕНИК
Милан Маринковић

